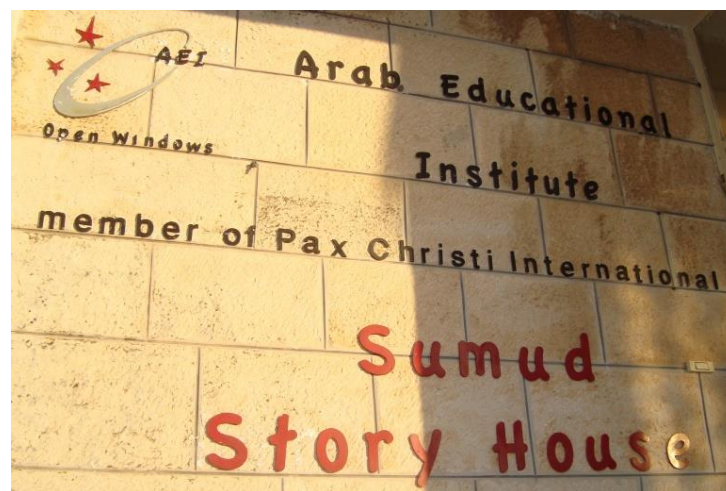

VROUWEN IN HET SUMUD VERHALENHUIS IN BETHLEHEM.

We waren in het Sumud Verhalenhuus in Bethlehem. Daar vertelden vrouwen ook óns haar verhaal. Verhalen vertellen is belangrijk: pijnlijke ervaringen worden gedeeld en solidariteit gesmeed. Vrouwen leren haar eigen innerlijke kracht te gebruiken.

Claire vertelt hoe haar souvenirwinkel, vlak bij Rachels graf, ingesloten werd door de Muur: 'Rachel is dood en wij zijn levend, maar wel levend begraven', zegt ze Haar winkel is er nog wel maar ze verloor veel klandizie: 'Het is moeilijk om rond te komen en we voelen ons opgesloten door de Muur, maar we willen doorgaan!' Terese vertelt dat zij en haar man huis en zaak niet wilden verkopen, zelf niet toen de Israëlische autoriteiten daar een open cheque voor boden, want zij redeneerden dat huis en zaak immers op hun eigen grond stonden. Terese's man kreeg een permit – op zijn naam– om door het chequpoint naar zijn huis en zaak te gaan. Elke dag ging haar man door het checkpoint, na uren wachten en vernederende controles. Eens werd hij tot bloedens toe geslagen. Ze bouwden een nieuw huis binnen de muur, maar op bevel van militairen kwam het nooit hoger dan één verdieping. Dit huis staat op een punt waar Palestijnse werkeloze jongeren stenen gooien over de muur. Nu bewaken Israëlische militairen het zodat de jongens er niet op kunnen klimmen.

Doordat het Sumud House het mogelijk maakt dat de verhalen worden gedeeld en er workshops over bijvoorbeeld

geweldloze communicatie worden gevolgd, wordt de autonomie van de vrouwen versterkt.

Een bijzondere activiteit is het samen zingen. Zo zagen wij eerder het kerstspel 'The Birth of Jesus between the Walls', uitgevoerd door het Sumudkoor. Over kracht van vrouwen gesproken: we zien en horen de lofzang van Maria. Haar profetische woorden krijgen een indringende actualiteit: 'Hij heeft machtigen van de troon gestort en eenvoudigen verhoogd', gezongen door een vrouw in traditioneel Palestijnse kleding, die haar handen uitstrekt naar de militaire wachttorens bij de Muur.

Deze vrouwen stralen uit wat Sumud is: vasthoudendheid, stand houden. Het verwijst naar een actieve geweldloze levenswijze waarbij zij zich niet laten leiden door haat.

Riet Bons-Storm en Ineke Clement

HET MAGNIFICAT UIT DE BIJBEL IN GEWONETAAL

Toen zei Maria:

'Ik geef alle eer aan God.

Ik juich voor hem,

hij is mijn redder.

Hij koos mij uit,

mij, een heel gewoon meisje.

Nu zal iedereen over mij zeggen:

'Zij is gezegend.'

Want God, die machtig is en heilig,
heeft iets geweldigs met mij gedaan.

Aan mensen die naar hem luisteren,
geeft hij zijn liefde, nu en altijd.

God heeft zijn kracht laten zien:

Trotse mensen jaagt hij weg,
en koningen pakt hij hun macht af.

Maar gewone mensen maakt hij belangrijk.

Arme mensen geeft hij veel,

maar rijke mensen krijgen niets.

God is zijn liefde voor Israël niet vergeten.

Daarom helpt hij zijn volk

Dat had hij al beloofd aan onze voorouders,
aan Abraham en aan iedereen die na hem kwam.'

SUMUD BIJ SABEEL

Tijdens mijn stage van drie maanden bij Sabeel heb ik verschillende voorbeelden van Sumud, levenskracht of standvastigheid, gezien. Sabeel organiseert regelmatig activiteiten speciaal voor vrouwen.

Zo zijn er speciale bijbelstudiegroepen en wordt er af en toe een 'vrouwendag' georganiseerd. Op zo'n dag bezoekt een touringcar vol vrouwen verschillende plekken, om te zien hoe andere vrouwen zich staande houden, om van elkaar te leren en gewoon om een dag te lachen met elkaar. Ik ben een keer mee geweest met zo'n touringcar, een Arabisch kippenhok, vol levenskrachtige vrouwen. We bezochten onder meer een zeepfabriekje in Burqin dat de christenen daar werkgelegenheid en inkomsten verschaft.

Maar een persoon heeft me het meest getoond wat Sumud is: Cedar Duaybis, een van de medeoprichters van Sabeel. Nog altijd is ze actief binnen Sabeel. Aan het begin van mijn stageperiode zei Omar, de directeur van Sabeel, eens: 'Geke, ik denk dat het nuttig voor je kan zijn om het verhaal van Cedar te horen. Aangezien je nieuw bent, is het goed om naar haar ervaringen te luisteren.' En zo geschiedde. Cedar kwam regelmatig langs om een bezoekende groep bij Sabeel te vertellen over haar geschiedenis en haar levenslange inzet voor de Palestijnse situatie. Ik sloot aan bij een van die bezoekende groepen en hoorde zo voor het eerst het verhaal van Cedar.

Cedar is geboren in Haifa en was in 1948 gedwongen te vluchten naar Nazareth. Ze vertelt over de Nakba, die zich op drie verschillende manieren uit. Een identiteits-nakba, waarin de Palestijnse identiteit werd uitgewist door dorpen weg te vagen. Een humanitaire nakba, waarbij Palestijnen gedwongen werden om te verhuizen. En tot slot een politieke nakba, waarbij Israël erkend werd als officiële staat, ten koste van het Palestijnse recht.

Wanneer ik dit verhaal voor de eerste keer hoor, word ik

geraakt door de manier waarop Cedar het vertelt. Ze vertelt een verhaal van verdriet, maar zonder haat. Ze vertelt háár verhaal, maar tegelijk het verhaal van vele Palestijnen. En ze vertelt dit verhaal vastberaden, alsof ze wil zeggen: dit is nu een verhaal van verdriet, maar ook een verhaal van hoop, hoop om ooit een verhaal van verzoening en blijdschap te verkondigen. Nadat ik een keer was aangesloten bij het verhaal van Cedar, heb ik nog vele malen hetzelfde verhaal gehoord. Luisterend naar een standvastige samida die mensen in beweging brengt.

Geke van Vliet

VERDER GAAN

De kalender van Kairos-Sabeel Nederland stond eind 2018 goed vol. De Kairos-conferentie in Bethlehem, de Inspiratiedag, contact met de Protestantse Kerk en het bezoek van de Israëlische journalist David Sheen, met een analyse van extreem rechts in Israël met de VS.

Ook houden we ons ook bezig met reizen naar 'Het Land'. Gied te Berge schreef daar alvast een helder verhaal over, te vinden op de website kairos-sabeel.nl/zomaar-leuk-rondreizen-in-israel-kan-niet-meer/.

'De sfeer op de Kairos conferentie: ja, het gaat dramatisch slecht en verder de verkeerde kant op, maar wij blijven hopen tegen alle wanhoop in en zoeken vooral naar wat wel kan, op eigen kracht van Palestijnen en met behulp van vrienden van elders. Intussen is er bewust ook aandacht voor situaties van onrecht elders in de wereld en hoe de kerken en christenen daarbij een positieve rol kunnen spelen. Anders dan kerken in Nederland die liever weggijken.' Lees hierover de zeven dagboeknotities van Jan van der Kolk op kairos-sabeel.nl onder 'Nieuws'. In Beit Sahour zag hij het aansteken van de mega kerstboom. 'Een groot feest met de hele stad, muziek, drum en vaandels.'

Op zaterdag 10 november hielden we met zo'n 50 mensen onze inspiratiedag. Meindert Dijkstra vertelde in een persoonlijk verhaal over zijn nieuwe boek, Palestina en Israël: Een verzwegen geschiedenis. Hij laat zien dat Palestijnen en Israëlieten in dat gebied allebei al eeuwenlang - én continu zijn. Zijn verhaal is te lezen op theoblogie.nl/files/2018/12/Lezing-voor-Kairos-Sabeel-2018.pdf.

En dan de Open Brief over de 'onopgeefbare verbondenheid': bij de overhandiging van de 157 handtekeningen aan de kerkleiding op 10 december heeft de kerk toegezegd dat het debat over artikel 1 lid 7 ook in 2019 gevoerd zal worden.

Helaas berichtte Naim Ateek dat hij in april niet kan komen. Het werk aan zijn Memoires vraagt nu al zijn krachten.

Als Kairos-Sabeel wensen we u een tot recht en vrede inspirerende Kerst en alle goeds voor 2019!

